

884

USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o usługach turystycznych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa warunki świadczenia, przez przedsiębiorców krajowych i zagranicznych, usług turystycznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także za granicą, jeżeli umowy z klientami o świadczenie tych usług są zawierane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. Przedsiębiorcy zagraniczni mogą świadczyć usługi turystyczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na warunkach określonych w ustawie i wyłącznie przez przedstawicielstwo utworzone zgodnie z odrębnymi przepisami dotyczącymi prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych.

Art. 3. Przez użyte w ustawie określenia należy rozumieć:

- 1) usługi turystyczne — usługi przewodnickie, usługi hotelarskie oraz wszystkie inne usługi świadczone turystom lub odwiedzającym,
- 2) impreza turystyczna — co najmniej dwie usługi turystyczne tworzące jednolity program i objęte wspólną ceną, jeżeli usługi te obejmują nocleg lub trwają ponad 24 godziny albo jeżeli program przewiduje zmianę miejsca pobytu,
- 3) wycieczka — rodzaj imprezy turystycznej, której program obejmuje zmianę miejsca pobytu jej uczestników,
- 4) organizowanie imprez turystycznych — przygotowywanie, oferowanie i realizacja imprez turystycznych,
- 5) organizator turystyki — przedsiębiorca organizujący imprezę turystyczną,
- 6) pośrednik turystyczny — przedsiębiorca, którego działalność polega na wykonywaniu, na zlecenie klienta, czynności faktycznych i prawnych związanych z zawieraniem umów o świadczenie usług turystycznych,
- 7) agent turystyczny — przedsiębiorca, którego działalność polega na stałym pośredniczeniu w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych na rzecz organizatorów turystyki posiadających koncesje w kraju lub na rzecz innych usługodawców posiadających siedzibę w kraju,

8) usługi hotelarskie — krótkotrwałe, ogólnie dostępne wynajmowanie domów, mieszkań, pokoi, miejsc noclegowych, a także miejsc na ustawienie namiotów lub przyczep samochodowych oraz świadczenie usług z tym związanych,

9) turysta — osobę, która podróżuje do innej miejscowości poza swoim stałym miejscem pobytu na okres nie przekraczający 12 miesięcy, dla której celem podróży nie jest podjęcie stałej pracy w odwiedzanej miejscowości i która korzysta z noclegu przynajmniej przez jedną noc,

10) odwiedzający — osobę, która podróżuje do innej miejscowości poza swoim stałym miejscem pobytu, dla której celem podróży nie jest podjęcie stałej pracy w odwiedzanej miejscowości oraz nie korzystającą z noclegu,

11) klient — osobę, która zamierza zawrzeć lub zawarła umowę o świadczenie usług turystycznych na swoją rzecz lub na rzecz innej osoby, a zawarcie tej umowy nie stanowi przedmiotu jej działalności gospodarczej, jak i osobę, na rzecz której umowa została zawarta, a także osobę, której przekazano prawo do korzystania z usług turystycznych objętych uprzednio zawartą umową,

12) przedsiębiorca krajowy — osobę fizyczną mającą miejsce stałego pobytu w kraju oraz osobę prawną i nie posiadającą osobowości prawnej jednostkę organizacyjną, utworzone zgodnie z przepisami prawa polskiego i mające siedzibę w kraju,

13) przedsiębiorca zagraniczny — osobę fizyczną mającą miejsce stałego pobytu za granicą oraz osobę prawną i nie posiadającą osobowości prawnej spółkę tych osób, utworzone zgodnie z przepisami państw obcych i mające siedzibę za granicą.

Rozdział 2

Organizatorzy turystyki, pośrednicy
i agenci turystyczni

Art. 4. 1. Działalność gospodarcza, polegająca na organizowaniu imprez turystycznych, wymaga uzyskania koncesji organizatora turystyki.

2. Działalność gospodarcza, polegająca na wykonywaniu na zlecenie klientów czynności faktycznych i prawnych związanych z zawieraniem umów o świadczenie usług turystycznych, wymaga uzyskania koncesji organizatora turystyki lub pośrednika turystycznego.

3. Nie wymaga uzyskiwania koncesji działalność agentów turystycznych polegająca na stałym pośredniczeniu w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych na rzecz organizatorów turystyki posiadających koncesję lub na rzecz innych usługodawców posiadających siedzibę w kraju.

4. Nie wymaga uzyskiwania koncesji niezarobkowe organizowanie wycieczek i imprez turystycznych przez organizacje, stowarzyszenia, szkoły, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz kościelne osoby prawne dla swoich uczniów, członków lub wyznawców.

Art. 5. 1. Koncesji organizatora turystyki i koncesji pośrednika turystycznego udziela się, jeżeli przedsiębiorca występujący o koncesję spełnia następujące warunki:

- 1) organizowanie imprez turystycznych lub wykonywanie pośrednictwa turystycznego stanowi podstawowy przedmiot jego działalności lub jest odrębnie organizacyjnie,
- 2) zapewni kierowanie działalnością wymienioną w pkt 1 oraz działalnością samodzielnie dokonujących czynności prawnych oddziałów, filii i ekspozytur przez osoby:
 - a) posiadające odpowiednie wykształcenie i praktykę, o których mowa w art. 6,
 - b) nie karane za przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu i dokumentom,
- 3) przedstawi dowód zapewnienia pokrycia kosztów powrotu klienta do kraju, w wypadku gdy organizator turystyki wbrew obowiązkowi nie zapewnia tego powrotu, a także na pokrycie zwrotu wpłat wniesionych przez klientów w razie niewykonania zobowiązań umownych w formie:
 - a) umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej albo
 - b) umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na rzecz klientów,
- 4) dysponuje lokalem odpowiednim do prowadzonej działalności.

2. Obowiązek utrzymywania gwarancji lub umowy ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, dotyczy całego okresu prowadzonej działalności.

3. Treść gwarancji lub umowy ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, obejmuje upoważnienie dla organu koncesyjnego do wydawania dyspozycji wypłaty środków na pokrycie kosztów powrotu klientów do kraju.

Art. 6. 1. Działalnością w zakresie organizowania imprez turystycznych, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, mogą kierować osoby posiadające:

- 1) 2 lata praktyki w organizowaniu imprez turystycznych i ukończone studia wyższe z zakresu turystyki i rekreacji, prawa, ekonomii, zarządzania i marketingu,

- 2) 4 lata praktyki w organizowaniu imprez turystycznych i ukończoną szkołę ponadpodstawową z zakresu obsługi ruchu turystycznego lub ukończone inne studia wyższe niż wymienione w pkt 1,

- 3) 6 lat praktyki w organizowaniu imprez turystycznych i ukończoną szkołę średnią inną niż wymieniona w pkt 2.

2. Działalnością w zakresie pośrednictwa w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, mogą kierować osoby posiadające:

- 1) 1 rok praktyki w obsłudze turystów — przy ukończonych studiach wyższych, o których mowa w ust. 1 pkt 1,

- 2) 2 lata praktyki w obsłudze turystów — przy ukończonej szkole średniej zawodowej z zakresu obsługi ruchu turystycznego lub przy ukończonych studiach wyższych innych niż wymienione w ust. 1 pkt 1,

- 3) 3 lata praktyki w obsłudze turystów — przy ukończonej innej szkole średniej.

3. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze zarządzenia, określa czynności, których wykonywanie uznaje się za praktykę w rozumieniu ust. 1 i 2, oraz dokumenty stwierdzające jej posiadanie.

Art. 7. 1. Organem właściwym do udzielenia, odmowy udzielenia i cofnięcia koncesji, o których mowa w art. 4, jest Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki.

2. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki odmawia udzielenia koncesji, a wydaną koncesję cofa, jeżeli przedsiębiorca nie spełnia wymagań niezbędnych do jej udzielenia.

3. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki może wydaną koncesję cofnąć, w wypadkach określonych w niniejszej ustawie i przepisach ustawy o działalności gospodarczej, o której mowa w art. 47.

4. Przedsiębiorca, któremu cofnięto koncesję organizatora turystyki lub koncesję pośrednika turystycznego, a także przedsiębiorca, który prowadził działalność w tym zakresie bez uzyskania wymaganej koncesji, nie może uzyskać żadnej z tych koncesji w okresie 3 lat od daty cofnięcia koncesji lub ujawnienia prowadzenia działalności bez koncesji.

Art. 8. W zakresie nie uregulowanym ustawą w sprawach koncesji organizatora turystyki i koncesji pośrednika turystycznego stosuje się przepisy ustawy o działalności gospodarczej, o której mowa w art. 47.

Art. 9. 1. Minister Finansów w porozumieniu z Prezesem Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze rozporządzenia, określa, uwzględniając zakres i rodzaj

działalności prowadzonej przez organizatorów turystyki i pośredników turystycznych:

- 1) minimalną wysokość sumy gwarancji, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 lit. a),
- 2) minimalną wysokość sumy gwarancyjnej na rzecz jednego klienta, z tytułu umowy ubezpieczenia, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 lit. b).

2. Organizator turystyki oraz pośrednik turystyczny są obowiązani przedkładać organowi koncesyjnemu dokumenty potwierdzające zawarcie kolejnych umów gwarancji lub ubezpieczenia, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, przed upływem terminu obowiązywania umowy poprzedniej.

3. Wypowiedzenie umowy gwarancji lub umowy ubezpieczenia, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, przez organizatora turystyki lub pośrednika turystycznego jest niedopuszczalne bez zgody organu koncesyjnego.

Art. 10. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze zarządzenia, może określić dokumenty i zakres informacji, jakie przedsiębiorcy ubiegający się o koncesję organizatora turystyki i pośrednika turystycznego powinny przedstawić organowi koncesyjnemu w celu uprawdopodobnienia, że spełnią warunki określone ustawą.

Rozdział 3

Ochrona klienta

Art. 11. Do umów zawieranych przez organizatorów turystyki z klientami stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 12. 1. Organizator turystyki lub pośrednik turystyczny, który proponuje klientom imprezy turystyczne lub usługi turystyczne, udostępniając im odpowiednie informacje pisemne, a w szczególności broszury, foldery, katalogi, jest obowiązany wskazać w tych materiałach w sposób dokładny i zrozumiały:

- 1) cenę imprezy turystycznej lub usługi turystycznej albo sposób jej ustalenia,
- 2) miejsce pobytu lub trasę imprezy,
- 3) rodzaj, klasę, kategorię lub charakterystykę środka transportu,
- 4) położenie, rodzaj i kategorię obiektu zakwaterowania, według przepisów kraju pobytu,
- 5) ilość i rodzaj posiłków,
- 6) program zwiedzania i atrakcji turystycznych,
- 7) kwotę lub procentowy udział zaliczki w cenie imprezy turystycznej lub usługi turystycznej oraz termin zapłaty całej ceny,

8) termin powiadomienia klienta o ewentualnym odwołaniu imprezy turystycznej lub usługi turystycznej z powodu niewystarczającej liczby zgłoszeń, jeżeli realizacja usług jest uzależniona od liczby zgłoszeń,

9) podstawy prawne umowy i konsekwencje prawne wynikające z umowy.

2. Jeżeli umowa zawarta z klientem nie zawiera odmiennych postanowień, to odpowiednie wskazania zawarte w informacjach pisemnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1—8, stają się elementem umowy.

Art. 13. 1. Organizator turystyki lub pośrednik turystyczny jest obowiązany podać klientowi, przed zawarciem umowy:

- 1) ogólne informacje o obowiązujących przepisach paszportowych i wizowych oraz o przeciwwskazaniach zdrowotnych do udziału w imprezie turystycznej,
- 2) informację o możliwości zawarcia umowy ubezpieczenia od kosztów rezygnacji z udziału w imprezie turystycznej oraz o zakresie ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.

2. Organizator turystyki jest obowiązany poinformować klienta o szczególnych zagrożeniach życia i zdrowia na odwiedzanych obszarach oraz o możliwości ubezpieczenia z tym związanego. Dotyczy to także zagrożeń powstałych po zawarciu umowy.

3. Organizator turystyki jest obowiązany, przed rozpoczęciem imprezy turystycznej, podać klientom:

- 1) nazwisko lub nazwę lokalnego przedstawiciela organizatora turystyki (lub innej instytucji), do którego klient może zwracać się w razie trudności, a także jego adres i numer telefonu,
- 2) w odniesieniu do imprez turystycznych dla dzieci — informację o możliwości bezpośredniego kontaktu z dzieckiem lub osobą odpowiedzialną w miejscu pobytu dziecka,
- 3) planowany czas przejazdu, miejsca i czas trwania postojów.

4. Udzielenie informacji, o których mowa w ust. 1—3, nie zwalnia organizatora turystyki od obowiązku opieki nad turystami.

Art. 14. 1. Umowa o świadczenie usług turystycznych polegających na organizowaniu imprez turystycznych wymaga formy pisemnej.

2. Umowa powinna określać:

- 1) organizatora turystyki i numer jego koncesji oraz imię i nazwisko osoby, która w jego imieniu umowę podpisała,
- 2) miejsce pobytu lub trasę wycieczki,

- 3) czas trwania imprezy turystycznej,
- 4) program imprezy turystycznej obejmujący rodzaj, jakość i terminy oferowanych usług, w tym:
 - a) rodzaj, charakter i kategorię środka transportu oraz datę, godzinę, miejsce wyjazdu i planowanego powrotu,
 - b) położenie, rodzaj i kategorię obiektu hotelarskiego zgodnie z przepisami kraju pobytu lub opis wyposażenia obiektów nie zaliczanych do rodzajów i kategorii,
 - c) ilość i rodzaj posiłków,
 - d) program zwiedzania i inne usługi wliczone w cenę imprezy turystycznej,
- 5) cenę imprezy turystycznej, wraz z wyszczególnieniem wszelkich koniecznych należności, podatków i opłat, jeżeli nie są one zawarte w cenie, oraz wyraźne sformułowanie okoliczności, które mogą spowodować podwyższenie ceny zgodnie z art. 17,
- 6) sposób zapłaty,
- 7) rodzaj i zakres ubezpieczenia turystów,
- 8) sposób zgłaszania reklamacji związanych z wykonywaniem usług przez organizatora turystyki lub osobę z nim współpracującą wraz z podaniem terminu zgłaszania takich reklamacji,
- 9) wymagania specjalne, o których klient powiadomił organizatora turystyki lub pośrednika turystycznego i na które strony umowy wyraziły zgodę,
- 10) podstawy prawne umowy i konsekwencje prawne wynikające z umowy.

3. Organizatorzy turystyki, organizujący imprezy turystyczne za granicą, mają obowiązek zawarcia na rzecz osób uczestniczących w tych imprezach umów ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.

4. Organizator turystyki jest obowiązany wydać klientowi wpłacającemu należność za imprezę turystyczną lub zaliczkę przekraczającą 10% tej sumy:

- 1) dokument potwierdzający posiadanie gwarancji, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 lit. a), wraz ze wskazaniem sposobu ubiegania się o wypłatę środków z tej gwarancji w wypadkach określonych ustawą, lub
- 2) dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 lit. b).

Art. 15. 1. Niedopełnienie obowiązków określonych w art. 12 ust. 1, art. 13 i art. 14 może być, zgodnie z art. 7 ust. 3, uznane przez organ koncesyjny za podstawę cofnięcia koncesji. Nie uchybia to możliwości dochodzenia przez klienta odszkodowania.

2. Powierzenie przez organizatora turystyki samodzielnego wykonania zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek osobie nieuprawnionej lub nie

znającej odpowiedniego języka może stanowić również podstawę cofnięcia koncesji organizatora turystyki.

Art. 16. 1. Organizator turystyki nie może żądać od klienta żadnych kwot z tytułu odstąpienia od umowy, poza uzasadnioną opłatą manipulacyjną, jeżeli klient, odstępując od umowy, wskaże osobę spełniającą warunki udziału w imprezie turystycznej, której przekazuje uprawnienia i która przejmie obowiązki wynikające z tej umowy.

2. W przypadku określonym w ust. 1 organizator turystyki jest obowiązany zwrócić wszelkie wpłacone przez klienta kwoty na poczet ceny imprezy turystycznej.

Art. 17. 1. Cena ustalona w umowie nie może być podwyższona, chyba że umowa wyraźnie przewiduje możliwość podwyższenia ceny, a organizator turystyki udokumentuje wpływ na podwyższenie ceny jednej z następujących okoliczności:

- 1) wzrostu kosztów transportu,
- 2) wzrostu ceł, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych,
- 3) wzrostu kursów walut.

2. W okresie 20 dni przed datą wyjazdu cena ustalona w umowie nie może być podwyższona.

Art. 18. 1. Organizator turystyki nie może w umowie lub przez inną czynność prawną wyłączyć lub ograniczyć swojej odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umów zawieranych z klientami.

2. Ograniczenie odpowiedzialności, o której mowa w ust. 1, może wynikać jedynie z:

- 1) przepisów obowiązujących w kraju pobytu, w odniesieniu do usług świadczonych przez miejscowych usługodawców,
- 2) postanowień umów międzynarodowych,
- 3) przepisów szczególnych

— pod warunkiem wyraźnego zastrzeżenia w umowie.

Art. 19. 1. Postanowienia umów zawieranych przez organizatorów turystyki z klientami mniej korzystne dla klientów niż postanowienia niniejszej ustawy są nieważne.

2. W miejsce postanowień umowy mniej korzystnych dla klienta obowiązują przepisy ustawy.

Rozdział 4

Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek

Art. 20. 1. Przewodnikiem turystycznym lub pilotem wycieczek może być osoba, która posiada uprawnienia określone ustawą.

2. Do zadań przewodnika turystycznego należy oprowadzanie wycieczek, fachowe udzielanie ich uczestnikom informacji o kraju, odwiedzanych miejscowościach, obszarach i obiektach oraz sprawowanie opieki nad uczestnikami wycieczki.

3. Do zadań pilota wycieczek należy sprawowanie, w imieniu organizatora turystyki, opieki nad uczestnikami imprezy turystycznej w niezbędnym zakresie, wynikającym z charakteru imprezy, oraz czuwanie nad sposobem wykonywania usług świadczonych na rzecz uczestników podczas imprezy, a także reprezentowanie organizatora turystyki wobec kontrahentów świadczących usługi w trakcie trwania imprezy.

Art. 21. 1. Przewodnicy turystyczni otrzymują uprawnienia następujących rodzajów:

- 1) przewodników górskich dla określonych obszarów górskich,
- 2) przewodników miejskich dla poszczególnych miast,
- 3) przewodników terenowych dla poszczególnych województw lub regionów.

2. Uprawnienia przewodników górskich dzielą się na trzy klasy w zależności od stopnia trudności tras i wycieczek.

3. Uprawnienia przewodnika terenowego obejmują również miasta położone w obrębie województwa lub regionu. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze zarządzenia, może określić miasta, dla których są wymagane uprawnienia przewodnika miejskiego.

Art. 22. Uprawnienia przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek otrzymuje osoba, która:

- 1) ukończyła 18 lat,
- 2) ukończyła szkołę średnią,
- 3) posiada stan zdrowia umożliwiający wykonywanie zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek,
- 4) nie była karana za przestępstwa umyślne lub inne popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek,
- 5) odbyła szkolenie i praktykę oraz zdała egzamin na przewodnika turystycznego lub na pilota wycieczek.

Art. 23. Osoba ubiegająca się o wydanie uprawnień przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek podlega badaniom lekarskim wstępnym, a osoba posiadająca uprawnienia — badaniom okresowym, w trybie i zakresie określonym w przepisach o badaniach lekarskich pracowników.

Art. 24. 1. Szkolenie, o którym mowa w art. 22 pkt 5, mogą prowadzić jednostki organizacyjne lub osoby

upoważnione na podstawie decyzji administracyjnej wojewody, które:

- 1) dysponują kadrą wykładowców posiadających wykształcenie wyższe oraz praktykę — w zakresie zagadnień objętym programem,
- 2) zapewnią warunki umożliwiające realizację zajęć, w tym także praktycznych, oraz odpowiednią obsługę biurową wraz z przechowywaniem i udostępnianiem dokumentacji szkolenia.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na przeprowadzenie jednego szkolenia lub na stałe. Upoważnienie wydane na stałe może zostać cofnięte, jeżeli upoważniona jednostka organizacyjna lub osoba przestała spełniać warunki określone w ust. 1 lub gdy szkolenie jest prowadzone niezgodnie z obowiązującym programem.

Art. 25. 1. Egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna powoływana przez wojewodę właściwego ze względu na:

- 1) obszar uprawnień — dla przewodników turystycznych,
- 2) miejsce organizacji kursu — dla pilotów wycieczek.

2. W skład komisji egzaminacyjnych, o których mowa w ust. 1, wchodzi przedstawiciele stowarzyszeń zrzeszających przewodników turystycznych i pilotów wycieczek oraz organizacji biur podróży.

3. Wojewoda, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, może odmówić dopuszczenia do egzaminu osoby, która nie spełnia warunków określonych w art. 22. Odmowa ta następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 26. 1. Uprawnienia przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek mogą być zawieszane za powtarzające się uchybienia w wykonywaniu zadań lub postępowaniu przewodnika turystycznego albo pilota wycieczek:

- 1) jeżeli uchybienie stwierdzą osoby uprawnione do kontroli,
- 2) w wypadku skarg potwierdzonych co do ich słuszności.

2. Zawieszenie uprawnień przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek może nastąpić na okres do 12 miesięcy. Przywrócenie zawieszonych uprawnień wojewoda może uzależnić od zdania egzaminu sprawdzającego, obejmującego część lub całość zakresu umiejętności wymaganych od przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek.

3. Egzamin sprawdzający przeprowadza komisja egzaminacyjna, o której mowa w art. 25 ust. 1.

Art. 27. Uprawnienia przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek cofa się, jeżeli przewodnik turystyczny lub pilot wycieczek :

- 1) przestał spełniać warunki, o których mowa w art. 22 pkt 3 i 4,
- 2) nie zdał egzaminu sprawdzającego, o którym mowa w art. 26 ust. 2.

Art. 28. 1. Uprawnienia przewodnikom turystycznym i pilotom wycieczek wydają, odmawiają wydania, zawieszają i przywracają oraz cofają wojewodowie, właściwi dla miejsca zamieszkania przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek, w drodze decyzji administracyjnej.

2. Ewidencję nadanych uprawnień przewodnikom turystycznym i pilotom wycieczek prowadzi wojewoda.

Art. 29. 1. Osoby wykonujące zadania przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek podlegają kontroli. Kontrola obejmuje:

- 1) posiadanie uprawnień co do ich obszaru i ważności,
- 2) poprawność wykonywania zadań przewodnika turystycznego i pilota wycieczek.

2. Kontroli podlega także zapewnienie przez organizatorów turystyki opieki przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek nad uczestnikami imprezy turystycznej, przewidzianej w art. 30 i art. 31.

3. Kontroli, o której mowa w ust. 1 i 2, dokonują osoby imiennie upoważnione przez Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz przez wojewodów.

4. Osoby dokonujące kontroli powiadamiają o stwierdzonych uchybieniach wojewodę właściwego ze względu na miejsce dokonanej kontroli.

5. Wojewoda, o którym mowa w ust. 4, otrzymane wyniki kontroli przekazuje odpowiednio:

- 1) wojewodzie, który nadał uprawnienia przewodnikowi turystycznemu lub pilotowi wycieczek,
- 2) Prezesowi Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki w sprawach dotyczących działalności organizatora turystyki.

Art. 30. 1. Organizatorzy turystyki podlegający obowiązkowi uzyskania koncesji, określonej w art. 4 ust. 1 i 2, organizujący wycieczki w kraju i za granicą, w których uczestniczy co najmniej 10 osób realizujących wspólny program, są obowiązani, jeżeli umowa nie stanowi inaczej, zapewnić uczestnikom opiekę osób posiadających uprawnienia:

- 1) przewodnika turystycznego — dla wycieczek w kraju,
- 2) pilota wycieczek — dla wycieczek w kraju, z wyjątkiem wymagających udziału przewodnika turystycznego zgodnie z art. 34 ust. 2 pkt 4 ustawy, oraz dla grupowych wycieczek turystycznych za granicą.

2. Przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani wystawić przewodnikowi turystycznemu i pilotowi wycieczek pisemne zlecenie, określając w nim miejsce (obszar) i czas usługi przewodnickiej lub pilotarskiej, oraz upoważnienie do działania w imieniu organizatora w zakresie niezbędnym do prowadzenia imprezy turystycznej.

Art. 31. 1. Organizator turystyki organizujący wycieczki za granicą jest obowiązany zapewnić opiekę pilota posiadającego znajomość języka powszechnie znanego w kraju odwiedzanym lub języka uzgodnionego z kontrahentem zagranicznym.

2. Organizator turystyki organizujący wycieczki dla turystów z zagranicy jest obowiązany zapewnić opiekę przewodnika turystycznego i pilota wycieczek posiadających znajomość języka umożliwiającego swobodny kontakt z uczestnikami lub języka uzgodnionego z kontrahentem zagranicznym.

Art. 32. 1. Znajomość języka obcego dokumentuje się dyplomem ukończenia studiów filologicznych, nauczycielskiego kolegium języków obcych lub świadectwem ukończenia szkoły z obcym językiem wykładowym za granicą.

2. Osoby, które nie legitymują się dokumentami wymienionymi w ust. 1, mogą złożyć egzamin ze znajomości języka obcego przed komisją egzaminacyjną języków obcych, o której mowa w ust. 3.

3. Komisje egzaminacyjne języków obcych powołują wojewodowie spośród osób znajdujących się na liście Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki ogłoszonej w formie obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki.

4. Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z Prezesem Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze rozporządzenia, może uznać za udokumentowaną znajomość języka obcego potwierdzoną świadectwem wystawionym przez inne instytucje niż wymienione w ust. 1.

Art. 33. 1. Przewodnicy turystyczni mogą po przeszkoleniu oprowadzać obsługiwane wycieczki po muzeach, wystawach i zabytkach, gdy zadania tego nie wykonuje uprawniony pracownik etatowy.

2. W programie szkolenia przewodników turystycznych uwzględnia się znajomość muzeów położonych na obszarze ważności ich uprawnień.

3. Minister Kultury i Sztuki w porozumieniu z Prezesem Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze rozporządzenia, określa zasady szkolenia i wykonywania funkcji przewodnika turystycznego w muzeach i zabytkach.

Art. 34. 1. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w porozumieniu z Prezesem Urzędu Kultury Fi-

zycznej i Turystyki, w drodze rozporządzenia, określa właściwość terytorialną organów powołujących komisje egzaminacyjne dla przewodników górskich.

2. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze zarządzenia, określa:

- 1) warunki, jakim powinien odpowiadać wniosek o nadanie uprawnień przewodnika turystycznego i pilota wycieczek,
- 2) warunki, jakim powinien odpowiadać wniosek o upoważnienie, o którym mowa w art. 24 ust. 1,
- 3) wysokość opłat za sprawdzenie kwalifikacji osób ubiegających się o uprawnienia przewodnika turystycznego i pilota wycieczek, sprawdzenie znajomości języka obcego przez przewodnika turystycznego i pilota wycieczek oraz wysokość wynagrodzenia egzaminatorów,
- 4) miasta i obszary, na których organizatorzy turystyki mają obowiązek zapewnienia udziału przewodnika turystycznego,
- 5) programy szkolenia i zasady egzaminowania kandydatów na przewodników turystycznych i pilotów wycieczek,
- 6) warunki uzyskiwania poszczególnych klas przewodników górskich, zakres terytorialny uprawnień przewodników górskich i stopień trudności tras oraz wycieczek prowadzonych przez przewodników górskich posiadających uprawnienia odpowiedniej klasy,
- 7) skład, sposób powoływania i odwoływania członków komisji egzaminacyjnych, o których mowa w art. 25,
- 8) skład i zasady działania komisji egzaminacyjnych języków obcych, o których mowa w art. 32 ust. 3, oraz wzory świadectw wydawanych przez te komisje,
- 9) wzory dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień przewodnika turystycznego i pilota wycieczek.

Rozdział 5

Usługi hotelarskie

Art. 35. 1. Usługi hotelarskie mogą być świadczone w obiektach hotelarskich, które spełniają:

- 1) wymagania co do wielkości obiektu, jego wyposażenia, kwalifikacji personelu oraz zakresu świadczonych usług, ustalone dla rodzaju i kategorii, do których obiekt został zaszeregowany,
- 2) wymagania sanitarne, przeciwpożarowe oraz inne określone odrębnymi przepisami.

2. Usługi hotelarskie mogą być świadczone również w innych obiektach, jeżeli obiekty te spełniają minimalne wymagania co do wyposażenia, o których mowa w art. 45 pkt 4, oraz wymagania określone w ust. 1 pkt 2.

Art. 36. Ustala się następujące rodzaje obiektów hotelarskich:

- 1) hotele — obiekty posiadające co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczące szeroki zakres usług związanych z pobytem klientów,
- 2) motele — hotele położone przy drogach, zapewniające możliwość korzystania z usług motoryzacyjnych i dysponujące parkingiem,
- 3) pensjonaty — obiekty posiadające co najmniej 7 pokoi, świadczące dla swoich klientów całodienne wyżywienie,
- 4) kempingi — obiekty strzeżone, umożliwiające nocleg w namiotach i przyczepach samochodowych, domkach turystycznych lub innych obiektach stałych, oraz przyrządzanie posiłków i parkowanie samochodów,
- 5) domy wycieczkowe — obiekty posiadające co najmniej 30 miejsc noclegowych, dostosowane do samoobsługi klientów oraz świadczące minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów,
- 6) schroniska młodzieżowe — obiekty przeznaczone do indywidualnej i grupowej turystyki młodzieżowej, dostosowane do samoobsługi klientów,
- 7) schroniska — obiekty zlokalizowane poza obszarami zabudowanymi, przy szlakach turystycznych, świadczące minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów,
- 8) pola biwakowe — obiekty nie strzeżone, umożliwiające nocleg w namiotach.

Art. 37. Ustala się dla:

- 1) hoteli, moteli i pensjonatów — pięć kategorii oznaczonych gwiazdkami,
- 2) kempingów — cztery kategorie oznaczone gwiazdkami,
- 3) domów wycieczkowych i schronisk młodzieżowych — trzy kategorie oznaczone cyframi rzymskimi.

Art. 38. 1. Zaszeregowania obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów dokonuje, kategorię nadaje oraz prowadzi ich ewidencję wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia obiektu hotelarskiego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Ewidencję pól biwakowych prowadzi wójt (burmistrz, prezydent) właściwy ze względu na miejsce ich położenia.

3. Wójt (burmistrz, prezydent) właściwy ze względu na miejsce położenia obiektów, o których mowa w art. 35 ust. 2, prowadzi ich ewidencję.

4. Przed wydaniem decyzji w zakresie rodzajów i kategorii obiektów hotelarskich organy wymienione w ust. 1 mogą zwracać się o opinię do wyspecjalizowanych stowarzyszeń.

5. Zadania określone w ust. 2 i 3 są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej.

6. Zadania zlecone gminom, określone w ustawie, są finansowane ze środków będących w dyspozycji właściwego wojewody, który przekazuje je gminom.

Art. 39. 1. Przed rozpoczęciem świadczenia usług hotelarskich w obiekcie hotelarskim, o którym mowa w art. 35 ust. 1, przedsiębiorca jest obowiązany uzyskać zaszeregowanie tego obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii.

2. Przed rozpoczęciem świadczenia usług hotelarskich w obiekcie, o którym mowa w art. 35 ust. 2, przedsiębiorca jest obowiązany zgłosić ten obiekt do ewidencji wymienionej w art. 38 ust. 3.

3. Przedsiębiorcy świadczący usługi hotelarskie w obiektach, o których mowa w art. 35, mają obowiązek informowania właściwego organu o okolicznościach powodujących zmianę rodzaju lub kategorii obiektu hotelarskiego oraz o zakończeniu świadczenia usług hotelarskich.

Art. 40. 1. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki dokonuje kontroli w zakresie spełnienia przez obiekt hotelarski wymagań przewidzianych dla rodzaju i kategorii, do których został zaszeregowany.

2. W razie stwierdzenia, że obiekt hotelarski nie spełnia wymagań przewidzianych dla rodzaju i kategorii, do których został zaszeregowany, Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki występuje do właściwego organu o dokonanie zmiany rodzaju lub kategorii obiektu.

3. Organy wymienione w art. 38 mają prawo kontrolować, w zakresie swojej właściwości miejscowej, przestrzeganie wymagań, określonych w art. 35, w stosunku do wszystkich obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie. Jeżeli obiekt, pozostający poza ewidencją organu dokonującego kontroli, nie spełnia wymagań przewidzianych dla rodzaju i kategorii, do których został zaszeregowany, lub minimalnych wymagań dla innych obiektów świadczących usługi hotelarskie, organ kontrolujący zawiadamia organ prowadzący ewidencję obiektu.

4. Organy, o których mowa w ust. 1 i 3, mogą wykonywać następujące czynności kontrolne:

- 1) dokonywać kontroli wszystkich pomieszczeń i urządzeń wchodzących w skład kontrolowanych obiektów,
- 2) żądać od kierownika obiektu oraz od wszystkich osób, które są w tym obiekcie zatrudnione, pisemnych i ustnych informacji w sprawach objętych kontrolą,
- 3) żądać okazania dokumentów potwierdzających spełnienie przez obiekt wymagań, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 2.

Art. 41. 1. Jeżeli obiekt hotelarski przestał spełniać wymagania określone dla rodzaju i kategorii, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1, właściwy organ dokonuje z urzędu zmiany rodzaju lub kategorii obiektu bądź uchyla decyzję o zaszeregowaniu obiektu do określonego rodzaju.

2. Jeżeli obiekt, w którym są świadczone usługi hotelarskie, nie spełnia wymagań określonych w art. 35 ust. 1 pkt 2 lub w art. 35 ust. 2, organ prowadzący ewidencję obiektu może nakazać wstrzymanie świadczenia usług hotelarskich do czasu usunięcia stwierdzonych uchybień.

3. Przepis ust. 2 nie narusza uprawnień innych organów, wynikających z odrębnych przepisów.

Art. 42. Zaszeregowanie, odmowa zaszeregowania bądź zmiana zaszeregowania obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju, nadanie, odmowa nadania lub zmiana kategorii, a także nakazanie wstrzymania świadczenia usług hotelarskich następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 43. 1. Nazwy rodzajów i oznaczenia kategorii obiektów hotelarskich, o których mowa w art. 36 i art. 37, podlegają ochronie prawnej i mogą być stosowane wyłącznie w odniesieniu do obiektów hotelarskich w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy nazw rodzajów używanych w kontekście, z którego jednoznacznie wynika, że obiekty te nie są obiektami hotelarskimi w rozumieniu niniejszej ustawy.

3. Przedsiębiorcy świadczący usługi hotelarskie mogą do oznaczenia obiektów hotelarskich, obok nazw rodzajów określonych w ustawie, stosować inne nazwy.

Art. 44. 1. W obiektach hotelarskich należy umieścić na widocznym miejscu:

- 1) nazwę oraz siedzibę lub imię i nazwisko, a także adres przedsiębiorcy świadczącego usługi hotelarskie w tym obiekcie,
- 2) tablicę określającą rodzaj i kategorię obiektu,
- 3) informację o zakresie świadczonych usług wraz z podstawowymi cenami,
- 4) informację o przystosowaniu obiektu do obsługi osób niepełnosprawnych.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4, należy umieścić również na zewnątrz obiektu hotelarskiego.

3. Przedsiębiorcy świadczący usługi hotelarskie w obiektach hotelarskich mogą, w celu zapewnienia porządku oraz bezpieczeństwa klientów i ich mienia, wydawać regulaminy porządkowe wiążące wszystkie osoby przebywające na terenie obiektu.

4. Wykaz wymagań dla obiektów hotelarskich, odpowiadający rodzajowi i kategorii obiektu, a także pełny cennik usług powinny być udostępnione na żądanie klienta.

Art. 45. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze zarządzenia, określa:

- 1) wymagania dla poszczególnych rodzajów i kategorii obiektów hotelarskich co do wyposażenia, kwalifikacji personelu oraz zakresu świadczonych usług, w tym usług gastronomicznych, oraz warunki dopuszczenia odstępstw od tych wymagań,
- 2) szczegółowe zasady i tryb zaliczania obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów i kategorii,
- 3) sposób dokumentowania spełnienia wymagań, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 2,
- 4) minimalne wymagania co do wyposażenia obiektów świadczących usługi hotelarskie, o których mowa w art. 35 ust. 2,
- 5) tryb sprawowania kontroli nad przestrzeganiem w poszczególnych obiektach wymagań co do wyposażenia i świadczenia usług, odpowiadających rodzajowi i kategorii obiektu, o których mowa w art. 40,
- 6) sposób prowadzenia ewidencji obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 46. W Kodeksie wykroczeń w art. 60¹ dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Kto:

- 1) wykonuje bez wymaganych uprawnień zadania przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek,
- 2) świadcząc usługi hotelarskie używa nazw rodzajowych lub określenia kategorii obiektów hotelarskich bez decyzji lub niezgodnie z decyzją,
- 3) wbrew obowiązкови świadczy usługi hotelarskie w obiekcie nie zgłoszonym do ewidencji,
- 4) świadczy usługi hotelarskie wbrew decyzji nakazującej wstrzymanie ich świadczenia
— podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.”

Art. 47. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 83, poz. 426, Nr 90, poz. 446,

Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 41 i poz. 177 i Nr 45, poz. 199 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 23, poz. 117, Nr 43, poz. 272, Nr 54, poz. 348, Nr 60, poz. 369 Nr 75, poz. 471, Nr 88, poz. 554, Nr 96, poz. 591, Nr 98, poz. 602, Nr 106, poz. 677, Nr 113, poz. 733, Nr 114, poz. 740, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 124, poz. 783) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 w ust. 2 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) wynajmowanie turystom przez rolników pokoi lub miejsc na ustawienie namiotów w obrębie gospodarstwa, sprzedaż posiłków i świadczenie usług z tym związanych.”

2) w art. 11:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 20 i pkt 21 w brzmieniu:

„20) organizowania imprez turystycznych, z wyłączeniem działalności określonej w art. 9 ust. 2 pkt 4,

21) pośrednictwa w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych.”,

b) dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

„12. Zasady udzielania koncesji, o których mowa w ust. 1 pkt 20 i pkt 21, określają przepisy o usługach turystycznych.”.

Art. 48. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. — Prawo łowieckie (Dz. U. Nr 147, poz. 713 oraz z 1997 r. Nr 14, poz. 72, Nr 60, poz. 369, Nr 88, poz. 554 i Nr 110, poz. 715) w art. 19 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Warunkiem otrzymania koncesji, o której mowa w art. 17 pkt 3, jest ponadto:

- 1) posiadanie koncesji organizatora turystyki lub pośrednika turystycznego, zgodnie z przepisami o usługach turystycznych,
- 2) zatrudnienie przez organizatora turystyki osób, które złożą egzamin ze znajomości zasad wykonywania polowania oraz zasad ochrony przyrody.”

Art. 49. 1. Osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) posiadały uprawnienia przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek krajowych, nadane im przez terenowe organy administracji rządowej,
- 2) zdały egzamin na przewodnika turystycznego w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym albo u innego organizatora szkolenia w zakresie obowiązującym w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym,
- 3) posiadały uprawnienia pilota wycieczek zagranicznych, nadane im przez centralny organ administracji rządowej do spraw turystyki lub przez instytucję uprawnioną przez ten organ,

— stają się odpowiednio przewodnikami turystycznymi lub pilotami wycieczek w rozumieniu ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, są obowiązane, pod rygorem utraty dotychczasowych uprawnień, do

wystąpienia, w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy, z wnioskiem o potwierdzenie posiadanych uprawnień oraz ich udokumentowanie.

3. Prezes Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w drodze zarządzenia, określa sposób i tryb zaliczania uprawnień, o których mowa w ust. 1, do zakresu uprawnień przewodników turystycznych i pilotów wycieczek ustalonego ustawą.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 2, wydaje się decyzję administracyjną.

Art. 50. 1. Zaszeregowanie obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów i kategorii na podstawie dotychczasowych przepisów zachowuje ważność, o ile rodzaj i kategoria obiektu odpowiada wymaganiom ustalonym w ustawie.

2. Jeżeli do dnia wejścia w życie ustawy obiekt hotelarski nie został zaszeregowany do określonego rodzaju i kategorii lub dotychczasowy rodzaj i kategoria obiektu nie odpowiada wymaganiom ustalonym w ustawie, przedsiębiorca świadczący usługi hotelarskie w tym obiekcie jest obowiązany wystąpić, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie aktów wykonawczych do ustawy, o których mowa w art. 45, do właściwego organu o zaszeregowanie obiektu według nowych przepisów.

Art. 51. 1. Wpisy do ewidencji działalności gospodarczej w zakresie organizowania imprez turystycz-

nych lub pośrednictwa w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych zachowują ważność:

- 1) w terminie do dnia 30 czerwca 1998 r.,
- 2) do czasu uprawnomocnienia się decyzji wydanej na wniosek o udzielenie koncesji, złożony w terminie określonym w pkt 1, nie dłużej jednak niż do upływu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Organ koncesyjny zawiadomi właściwy organ ewidencyjny o uprawnomocnieniu się decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Przedsiębiorcy nie podlegający wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej, a prowadzący w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie organizowania imprez turystycznych lub pośrednictwa w zakresie zawierania umów o świadczenie usług turystycznych, mają obowiązek wystąpienia o wydanie odpowiedniej koncesji w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Do czasu udzielenia lub odmowy udzielenia koncesji, przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 3, mają prawo działać na dotychczasowych zasadach.

Art. 52. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

885

USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz o zmianie niektórych ustaw.

Art. 1. W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z 1995 r. Nr 90, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622 oraz z 1997 r. Nr 46, poz. 296, Nr 96, poz. 592 i Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

1) preambuła otrzymuje brzmienie:

„Rzeczpospolita Polska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, oznaczającą dążenie do:

- zachowania możliwości odtwarzania się zasobów naturalnych,
- racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami,
- ograniczania uciążliwości dla środowiska i nieprzekraczania granic wyznaczonych jego odpornością,

- zachowania różnorodności biologicznej,
- zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa ekologicznego,
- tworzenia podmiotom gospodarczym warunków do uczciwej konkurencji w dostępie do ograniczonych zasobów i możliwości odprowadzania zanieczyszczeń,

zapewnia ochronę i racjonalne kształtowanie środowiska stanowiącego dobro ogólnonarodowe oraz tworzy warunki sprzyjające urzeczywistnianiu prawa obywateli do równoprawnego korzystania z wartości środowiska.

Kierując się powyższym, uznaje się za niezbędne:

- ustanowienie środków prawnych zapewniających użytkowanie środowiska zgodnie z interesem publicznym,